

Oplegvel Collegebesluit

Portefeuille R. van Doorn
Auteur Dhr. M. v.d. Werff
Telefoon 5113232 E-mail: mvdwerff@haarlem.nl
CS/OS Reg.nr. 2010/372201
Te kopiëren:
B & W-vergadering van 16 november 2010

Onderwerp
Wijkprofielen

DOEL: Besluiten

Het college is bevoegd te besluiten over te gaan tot de ontwikkeling van ‘Wijkprofielen’, zoals in onderhavige nota uiteengezet.

B&W

1. Het college besluit: In te stemmen met de opbouw van “Wijkprofielen” en de inzet van de daarvoor benodigde middelen gedurende een half jaar
2. De kosten van het besluit bedragen €43.950,-. Het besluit wordt voor €30.000,- gedekt vanuit Stadszaken, programma 3 product 30201 (Innovatiebudget Ontmoeten, Verbinden en Meedoen), voor €10.000,- vanuit Wijkzaken, ten laste van de post Gebiedsgericht Werken van de afdeling Gebiedsmanagement en voor €3.950,- vanuit Onderzoek en Statistiek uit het budget Software
3. De betrokkenen ontvangen na besluitvorming informatie over dit besluit. Het betreft de opdrachtgevers vanuit Stadszaken (J.W. Duker) en Wijkzaken (H. Vriend) en de uitvoerende afdeling Onderzoek en Statistiek (W. Molenaar en M. van der Werff)

Collegebesluit

Onderwerp: Wijkprofielen
Reg. Nummer: 2010/372201

1. Inleiding

Vraag- en wijkgericht werken zijn belangrijke elementen in het gemeentelijk beleid. Om dit te ondersteunen en verder te ontwikkelen is gerichte stuurinformatie nodig. Met name vanuit Stads- en Wijkzaken is de wens geuit ook de informatievoorziening vanuit OenS wijkgewijs in te richten en verder te ontwikkelen. OenS stelt voor een informatiesysteem op te zetten (met werktitel “Wijkprofielen”) dat in die behoefte voorziet en dat tevens aanknopingspunten biedt voor een interactieve relatie met de wijken.

Bij Wijkprofielen gaat het om een ‘online tool’ (gemeentelijke website, via Mijn Wijk) waarop allerlei gegevens over alle Haarlemse wijken en buurten gebundeld worden gepresenteerd, geanalyseerd en geduid. Daarnaast moeten de Wijkprofielen op den duur via inzet van sociale media en moderne communicatietechnieken gegevens genereren, doordat ‘gebruikers’ op allerlei manieren hun mening kunnen geven. Zo ontstaat een betrouwbaar beeld van de staat van de wijk/buurt en hoe deze zich ontwikkelt.

2. Besluitpunten college

1. In te stemmen met de opbouw van “Wijkprofielen” en de inzet van de daarvoor benodigde middelen gedurende een half jaar.

3. Beoogd resultaat

‘Wijkprofielen’ wordt een *online* informatiesysteem, waarbinnen alle beschikbare gegevens over Haarlemse wijken en buurten worden gebundeld, geduid en op een handzame en aantrekkelijke manier worden gepresenteerd. De Wijkprofielen gaan opdrachtgevende afdelingen, Stadszaken en Wijkzaken, stuurinformatie en gegevens bieden, die bruikbaar zijn in de gehele beleidscyclus. Geboden informatie biedt daarnaast de kans om interactief te communiceren met ‘gebruikers’ van de wijk/buurt. De informatie en mogelijkheden die de Wijkprofielen bieden, zijn naast genoemde afdelingen, op een zelfde manier bruikbaar voor de hele gemeentelijke organisatie. De gegevens kunnen daarnaast bruikbaar zijn voor ‘partners’ in de stad en geraadpleegd worden door burgers van Haarlem.

4. Argumenten

De afdeling Stadszaken/WWGZ heeft voor haar beleid vooral behoefte aan meer en gerichte gegevens op wijk/buurniveau. Deze afdeling heeft vooral concreet behoefte aan:

- *Input* voor haar beleid in het kader van de zogenaamde ‘welzijnsfocus’. Zeker als het gaat om de zogenaamde ‘aandachtswijken’ is behoefte aan een instrument om in het welzijnsbeleid scherper te kunnen kiezen voor doelgroepen en wijken waar welzijnswerk het hardst nodig is. De Wijkprofielen moeten deze *input* gaan bieden. In de toekomst zouden de Wijkprofielen hiermee bestaand onderzoek in het kader van welzijnsfocus kunnen gaan vervangen. Met name ook als het gaat om analyse van gegevens en de relatie met andere beleidsvelden kunnen de Wijkprofielen hierbij van meerwaarde zijn
- *Input* voor sociale programma’s in (aandachts)wijken als onderdeel van gebiedsvisies of andere wijkplannen (zoals die bijvoorbeeld concreet zijn in Boerhaavewijk, Rozenprieel en Noord)

- Het in beeld brengen en houden van de vraag naar maatschappelijke voorzieningen, c.q. het goed geïnformeerd kunnen beslissen over investeringen in, of bezuinigen op, maatschappelijk vastgoed
- Meer mogelijkheden voor vraaggericht werken binnen deze afdeling. Door gerichte vragen te stellen aan bewoners, maar ook door mensen te laten reageren op gegevens, kan de interactie met bewoners worden bevorderd.

De afdeling Wijkzaken/GM heeft gezien haar oriëntatie en werkveld een bredere behoefte aan gegevens op wijk/buurniveau. Deze afdeling heeft vooral concrete behoefte aan:

- Gegevens die inzicht geven in gebruik en waardering van de fysieke inrichting van wijken/buurtten
- Gegevens die inzicht geven in de kwaliteit en van de openbare ruimte in Haarlemse wijken/buurtten
- In kaart brengen en houden van vorderingen in wijken/buurtten, bijvoorbeeld op het gebied van onderhoud, voorzieningen, infrastructuur en milieu/groen
- Allerhande input voor *monitoring* (indicatoren) van bestaand beleid en opzet van (gewenst/vereist) nieuw beleid in wijken/buurtten (wijkaanpak)
- Laagdrempelige communicatiemogelijkheden met professionals en instituties in wijken/buurtten
- Interactie met bewoners en andere ‘gebruikers’ van wijken/buurtten; nagaan van de mening (draagvlak) van bewoners over staat en ontwikkeling van hun wijk/buurt
- Eenduidig (basis)profiel voor alle Haarlemse wijken en buurtten, dat kan worden gebruikt voor de opzet van beleid en waardoor onderlinge vergelijking beter tot stand kan komen

Hoewel de initiële vraag afkomstig was van de afdeling Stadszaken/WWGZ en Wijkzaken/GM is gebleken dat ook vanuit andere gemeentelijke afdelingen behoefte is aan gegevens over Haarlemse wijken en buurtten, die input kunnen bieden voor de wijkaanpak/het wijkgericht werken op hun terrein. Te denken valt aan thema's als veiligheid, gezondheidzorg, sociale zaken, economie, cultuur of dienstverlening. In de komende ontwikkelingsfase wil OenS naast genoemde opdrachtgevers ook nadrukkelijk andere gemeentelijke afdelingen betrekken. Hierbij wordt gedacht aan een ‘multidisciplinaire klankbordgroep’.

Waar mogelijk zal aansluiting worden gezocht bij parallelle initiatieven binnen de gemeente. Tegelijkertijd zal gewaakt worden voor onnodige overlap. Met de afdeling Communicatie en Informatievoorziening van Middelen en Services heeft in dit kader al vooroverleg plaatsgevonden. Ook voor uitvoeringsaspecten zal overleg plaatsvinden met deze afdeling.

Aansluiting bij ontwikkelingen binnen de gemeente Haarlem

Het voorstel past binnen het beleid van wijk- en vraaggericht werken. Om deze manier van werken op een efficiënte manier te laten verlopen is een aangepaste vorm van informatievoorziening gewenst. Het vergaren van de benodigde informatie kan anders een tijdrovende bezigheid worden.

Het voorstel past in de doorontwikkeling van informatievoorziening van OenS, waarbij voortdurend gekeken wordt naar aansluiting bij bestuurlijke prioriteiten en de vraag vanuit de organisatie.

Het voorstel bevordert de interactie met de Haarlemse bevolking en met instanties die partner zijn in het wijkgericht werken. Door het kiezen van een moderne digitale benadering in plaats van het produceren van nota's, kan op de actualiteit worden ingespeeld en in overleg worden getreden met bewoners en instanties.

Financiële en personele consequenties

Voor het opbouwen van de wijkprofielen is een eenmalige investering nodig van €43.950. De kosten worden gedekt vanuit Stadszaken (€30.000, uit innovatiebudget ontmoeten, verbinden, meedoen), Wijkzaken (€10.000 t.l.v. post Gebiedsgericht Werken van afdeling Gebiedsmanagement) en OenS (€ 3.950 uit budget software).

Het budget wordt besteed aan de tijdelijke aanstelling (voor een half jaar) van een onderzoeker/webredacteur. Vanuit de groep boventallige medewerkers is een geschikt persoon voorhanden. Deze medewerker beschikt over ruime onderzoekservaring en de benodigde kennis en vaardigheden op het gebied van communicatie, sociale media en webbeheer. Dit leidt tot een besparing op het budget bovenformatieven van €31.800.

Een klein deel van het budget wordt besteed aan systeemsoftware waarmee in de wijkgerichte informatie via het web toegankelijk wordt gemaakt. De gebruiker kan daarmee op haar/zijn behoefte afgestemde informatie genereren.

Het beheer van de wijkprofielen na ontwikkeling, wordt ingebouwd in de vaste taken van OenS.

Communicatie

Het voorstel is besproken in het Coördinatieteam Wijkgericht Werken (CWW), waarin betrokken afdelingen en externe partners vertegenwoordigd zijn. Het voorstel is daar met enthousiasme ontvangen. In de loop van het ontwikkelingstraject zullen presentaties plaatsvinden, zowel binnen als buiten de organisatie.

Bij het in de lucht gaan van de Wijkprofielen zal daar via de geëigende kanalen bekendheid aan worden gegeven.

5. Kanttekeningen

In het Onderzoeksprogramma 2011 zal het beheer van de wijkprofielen een plek moeten krijgen. Dit kan mogelijk ten koste gaan van andere OenS werkzaamheden. Winst kan nog worden gemaakt in verdere digitalisering van statistische informatie. Een andere mogelijkheid is om belanghebbende partners, zoals bijv. corporaties, een bijdrage te vragen.

6. Uitvoering

Eerste periode van 3 maanden:

Fase 1: Inventarisatie bronnen, overleg met betrokken afdelingen

Fase 2: Aanvullend onderzoek voor wijkprofielen (via Omnibus 2010)

Fase 3: Opbouw proefsites en vullen met beschikbare gegevens; implementatie raadpleeg-applicatie

Tweede periode van 3 maanden

Fase 4: Verdere vulling en analyse

Fase 5: Vormgeving interactieve functies

Fase 6: Afronding, evaluatie en vervolgstappen. Presentatie.

Gedurende het proces worden opdrachtgevers nadrukkelijk betrokken.
Communicatie zoals beschreven bij punt 4.

7. Bijlagen

1 Bijlage: Profiel van Wijkprofielen

Het college van burgemeester en wethouders

de secretaris

de burgemeester

Profiel van wijkprofielen

De wijkprofielen geven een betrouwbaar beeld van de fysieke en sociale staat van een gebied en de continue ontwikkelingen daarin. OenS stelt daartoe een veelheid van gegevens beschikbaar. OenS presenteert de Wijkprofielen als een samenhangend geheel. Hierdoor is het mogelijk om gegevens aan elkaar te relateren en optimaal gebruik te maken van de associatieve mogelijkheden van internet. Bezoekers aan de Wijkprofielen kunnen de gegevens vanuit twee ingangen benaderen, achtereenvolgens:

Ingang

- geografisch
- thematisch (onderwerp)

Geografisch presenteert OenS de gegevens –indien beschikbaar- op vier niveaus:

- stadsdeel
- wijk
- buurt
- stad: maar alleen als referentiepunt voor gegevens op niveau stadsdeel, wijk en buurt

Voor de ingang 'thema' stellen wij voorlopig de volgende indeling voor:

- typering buurt
- bevolking
- woningen
- voorzieningen
- leefbaarheid
- werk en inkomen
- persoonlijke leefsituatie
- overlast en veiligheid
- meedoen
- attitude
- wijk van de toekomst

Opbouw

- de intropagina van de wijkprofielen bevat een kaart waarop de bezoeker stadsdelen, wijken en buurten kunnen aanklikken.
- vervolgens verschijnt van elk stadsdeel, wijk of buurt een profielschets in tekst en beeld.
- binnen iedere geografische eenheid kan de bezoeker een keuze maken uit de thema's
- van een thema krijgt de bezoeker een profielschets voor dat gebied in beeld
- bij elke profielschets krijgt de bezoeker van een aantal kernindicatoren een tabel, grafiek of kaartje in beeld; deze vormen tevens de basis van de profielschets
- de profielschetsen plaatsen de gegevens in perspectief door ze te relateren aan de situatie in andere stadsdelen, wijken of buurten en op stedelijk niveau.
- daarnaast worden ontwikkelingen zichtbaar. Dit op basis van de historie van een gegeven over verschillende jaren.
- gegevens die geen kernindicator zijn: opvraagbaar via SWING
- zoveel mogelijk gebruik beeldmateriaal
- om herhaald bezoek aan Wijkprofielen te stimuleren regelmatig gegevens, ontwikkelingen uitlichten of inspelen op actualiteiten.

SWING

- het programma SWING krijgt een plaats binnen de Wijkprofielen
- met SWING kan de bezoeker zelf tabellen en grafieken samenstellen
- het programma biedt de mogelijkheid om gebieden te vergelijken, maar ook de mogelijkheid om gegevens met elkaar te vergelijken (bijvoorbeeld het gevoel van veiligheid in een buurt en het werkelijk aantal misdrijven)
- ook kan de bezoeker de ontwikkeling van een gegeven in de tijd weergeven.

Links

- van en naar het portal 'Mijn Wijk' en vanuit 'Wijk te kijk' lopen links. Deze links lopen allereerst vanaf de startpagina's. Daarnaast stellen we voor links tussen de gebieden aan te brengen: dus bijvoorbeeld tussen de pagina's 'Schalkwijk' van de wijkprofielen en 'Mijn wijk'.
- zorgen dat relevante webpagina's gemeente en relevante externe websites naar Wijkprofielen linken
- bij de thema's ook links naar relevante webpagina's

Kanttekeningen

- over stadsdelen zijn meer gegevens beschikbaar dan over wijken en over wijken weer meer dan over buurten. Dat geldt vooral voor gegevens uit onderzoek; subjectieve cijfers die de mening of beleving van de bewoners weergeven.
- om deze gegevens te verkrijgen is aanvullend onderzoek nodig. De Omnibus kan de hiaten mogelijk voor een deel ondervangen. Dit door de steekproef in wijken en (aandacht-) buurten op te hogen.
- ander aanvullend onderzoek in specifieke wijken en buurten kan ook een optie vormen.
- van buurten die van gemeente speciale aandacht krijgen is meer bekend dan over andere buurten. Hierdoor zullen de profielen in omvang verschillen.

In verder stadium:

Inzet sociale media

- inbouwen zoveel mogelijk interactiviteit
- via inzet sociale media meer duiding en achtergronden krijgen bij cijfers.
- bewoners en ander spelers in de wijk zelf aan het woord laten. Bijvoorbeeld als mensen bewoners wijk relatief onveilig vinden, bv via sociale media als Hyves of forum
- bijvoorbeeld ook vragen foto's te uploaden.

Fasering

Werkzaamheden komende periode

- voortzetting bronnenonderzoek
- inventarisatie relevante links
- gegevens indelen naar thema's
- keuze kernindicatoren en gegevens voor in databank
- aanvullend onderzoek via Omnibus
- uitwerking plannen tot plan van aanpak, met fasering
- aanschaf + instructie SWING

Vervolgens

- opbouw site + gegevenswoordenboek
- inrichten databank
- vullen databank
- profielschetsen met tabellen, grafieken en kaartjes, volgens bepaald schema
- hierbij afstemmen met andere webpagina's en sites wijkgegevens
- promotie voor Wijkprofielen
- actueel houden Wijkprofielen op basis van gegevenswoordenboek. Zodra actueler cijfer beschikbaar is updaten-> evt ook profielschetsen bijstellen.
- instellen gebruikersgroep voor gebruikersoverleg-> profielen blijven aan behoeften voldoen.

Thema's : ruwe uitwerking

Typering buurt

- Verhouding bebouwing, groen, water.
- Verhouding bedrijvigheid vs. wonen.
- Stedenbouwkundige beschrijving
- Voorzieningen: voorzieningen voor buurt, wijk, stadsdeel, stad, regio

Wie wonen er

- o.a. gegevens over leeftijd, uitlichten bepaalde leeftijdsgroepen, etniciteit, verhuisbewegingen,
- verder gegevens uit enquêtes, zoals attitude tegenover multi culti

Woningen

- samenstelling woningvoorraad (ouderdom, eigendom, soort woningen, waarde enz.)
- oordeel over eigen woning
- woontuur in woning

Leefbaarheid

- ervaren leefbaarheid in buurt
- omgang mensen in buurt
- problemen in buurt
- oordeel over onderhoud (aan groen, bestrating)
- oordeel over voorzieningen
- oordeel over leefmilieu (geluid,
- oordeel over verkeer
- objectieve gegevens, zoals hoeveelheid groen, bomen
- Leefbaarometer

Werk en inkomen

- inkomens
- actieven/ niet-actieven
- werkloosheid
- beroep op diverse uitkeringen + langdurig beroep
- bedrijvigheid in buurt
- opleidingsniveau
- waar werkt men?

Persoonlijke leefsituatie

- Gezondheid
- Eigen welzijn
- Zelfredzaamheid
- Beroep op artsen, maatschappelijke hulpverlening, enz.

Overlast en veiligheid

- Objectieve gegevens (cijfers over delicten)
- Subjectieve gegevens (cijfers over beleving veiligheid)

Meedoen

- deelname aan activiteiten (sport, bezoek cultuur en events, hobby's, cultuurbeoefening)
- inzet voor wijk, buurt en medemens (inzet voor buurt, mantelzorg, vrijwilligerswerk, enz)

Attitude

- tegenover overheid en maatschappij:
- in welke mate volgt men gemeentepolitiek, belangrijke items, opkomst bij verkiezingen

Wijk van de toekomst

- bevolkingsprognose + woningbouwprognoses
- ingrijpende plannen in de wijk

Bronnen van informatie

Direct beschikbaar

- Cijfers van OenS Haarlem (afkomstig uit diverse bronnen als GBA, CBS, CWI, Cosensus, enz.)
- Onderzoeken OenS Haarlem, waaronder Omnibus, Leefbaarheids- en Veiligheidsmonitor en projectonderzoek
- CBS- StatLine
- Beheersysteem OVG
- Woon09-CitaVista
- Waar staat je gemeente

Nog onderzoeken, onder andere

- Leefbaarometer
- Overlastmonitor/Gebiedspanel, afdeling Veiligheid
- Wijkscans politie
- Wmo: aanvragen en toekenningen-> gem. Haarlem, afd. Dienstverlening
- Woonservice: verhuur woningen
- Milieumetingen: afdeling Milieu
- Spaarnelanden: afval, beschikbaarheid op wijk of buurtniveau
- GGD: % contacten artsen, enz.
- Meldpunten Leefomgeving-> info uit meldingen-> gem. Haarlem, afd. Dienstverlening
- Stadsdeelanalyses
- Beheerssysteem openbare ruimte